

Gedragcode Vrijwilligers en Medewerkers Gerardus Majella Parochie

September 2020

Inhoud

Voorwoord.....	3
I. Werkingssfeer.....	4
II. Waarden en normen in het pastoraat	4
1. Algemeen.....	4
2. Relatie tot de pastoor	5
3. Relatie tot collega's	5
4. Gedrag in pastorale relaties en bij geestelijke begeleiding	5
5. Grensoverschrijdend gedrag.....	7
6. Omgang met minderjarigen.....	8
7. Geheimhouding	9
8. Lichamelijk en geestelijk welzijn.....	9
9. Behandeling van klachten conform het Reglement R.K. Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag.....	10
III. Tot slot.....	10

Voorwoord

Deze gedragscode is gebaseerd op de *Gedragscode 2018* van de R.-K. Kerkprovincie in Nederland

Met deze *Gedragscode* willen wij als kerkbestuur van de Gerardus Majelle parochie de sociale veiligheid binnen onze kerkgemeenschap bevorderen. ‘Sociale veiligheid’ omvat veel meer dan het tegengaan van grensoverschrijdend gedrag. Het gaat daarbij om het respecteren van ieders geestelijke, psychische en lichamelijke integriteit en het bevorderen van ieders welbevinden in dezen. Een minimale voorwaarde daarvoor is dat in ieder geval geen grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt.

Van degenen voor wie de *Gedragscode* geldt omdat hun werk direct of indirect het pastorale werk van de Kerk moet dienen, mag een correcte, professionele wijze van omgaan met elkaar en met anderen verwacht worden, met als voorbeeld de wijze waarop Jezus Christus omging met zijn leerlingen en andere tijdgenoten. Dat is een basisvoorwaarde voor sociale veiligheid. Binnen dat kader is het vermijden van grensoverschrijdend gedrag een *conditio sine qua non*, een noodzakelijk eerste vereiste.

De Kerk als geloofsgemeenschap en als organisatie dient een voorbeeld van sociale veiligheid te zijn. De *Gedragscode* biedt een kader waarin die sociale veiligheid centraal staat en deze bevat concrete normen als handleiding voor behoorlijk gedrag in pastorale situaties. Het is de verantwoordelijkheid van degenen voor wie de *Gedragscode* geldt om in alle relaties waarin zij pastorale zorg of geestelijke begeleiding verlenen alsmede in alle daaraan gerelateerde relaties duidelijke, juiste grenzen te stellen en te bewaren. Hun werk is en blijft een dienst aan het geloven van personen, groepen en gemeenschappen en zo aan de Kerk.

De *Gedragscode* is geen vrijblijvend aanbod. In dit verband wijzen wij er op dat klachten over schendingen van de *Gedragscode* door degenen voor wie de *Gedragscode* geldt binnen de Kerk aanhangig kunnen worden gemaakt overeenkomstig de normen vervat in het universele en het particuliere canonieke recht.

I. Werkingssfeer

Deze *Gedragscode* geldt voor degene die op basis van een arbeidsovereenkomst met onze parochie is verbonden of als vrijwilliger van onze parochie werkt met minderjarigen en/of met personen die niet *compos mentis* zijn of anderszins kwetsbare personen.

Kerkrechtelijk verantwoordelijke is het bestuur van de parochie.

De Broeders en andere religieuzen vallen onder de *Gedragscode* en dienend de daarin vervatte waarden en normen een verplichtend richtsnoer voor hun handelen te zien.

II. Waarden en normen in het pastoraat

1. Algemeen

1.1. Degene voor wie deze *Gedragscode* geldt is persoonlijk verantwoordelijk voor de invulling en uitoefening van de taak of de dienst binnen de door de Kerk gestelde regels.

1.2. Hij/zij raadpleegt bij onduidelijkheid of onzekerheid over een door hem te volgen gedragswijze een collega of het bestuur.

1.3. Hij/zij stelt zich in het maatschappelijk verkeer zorgvuldig op en is betrouwbaar. Hij/zij gedraagt zich zodanig dat het vertrouwen in de Kerk en in degenen die daarin een ambt, een taak of dienst verrichten, niet wordt geschaad.

1.4. Hij/zij houdt de kennis en de vaardigheden die noodzakelijk zijn voor een kwalitatief goede uitoefening van zijn/haar opdracht op peil, onder andere door middel van studie, bij- en nascholing en voortdurende zorg voor zijn geestelijk leven.

1.5. Hij/zij erkent dat Hij/zij een voorbeeldfunctie vervult en streeft ernaar zijn persoonlijk leven in overeenstemming te doen zijn met de christelijke waarden en normen die vanuit de opdracht worden voorgestaan.

1.6. Hij/zij neemt voor zichzelf geen geld voor verleende diensten aan, aanvaardt geen erfenissen en geen aanmerkelijke giften van personen tot wie

Hij/zij in een pastorale betrekking staat via zijn opdracht binnen de Kerk en beheert geen geld dat niet openlijk verantwoord kan worden.

2. Relatie tot de pastoor

2.1. Hij/zij erkent de eigen plaats en verantwoordelijkheid van de pastoor, als herder en toezichthouder over de parochie.

2.2. Hij/zij is steeds bereid tot een loyale dialoog met de pastoor en erkent dat zijn functie dient te worden uitgevoerd in het kader van de ene zending van de universele Kerk in het bisdom en de kerkprovincie.

3. Relatie tot collega's

3.1. Hij/zij bevordert de collegialiteit met het oog op onderlinge samenwerking.

3.2. Hij/zij houdt rekening met de pluriformiteit van inzichten onder de collega's en weet daar professioneel mee om te gaan.

3.3. Hij/zij weet zich samen met collega's verantwoordelijk voor de sociale veiligheid in de Kerk. In vormen van collegiaal overleg zal Hij/zij het bevorderen van de sociale veiligheid de nodige aandacht geven.

3.4. Hij/zij zoekt de collegiale toetsing van zijn pastoraal handelen.

3.5. In het collegiaal overleg worden situaties van mogelijk grensoverschrijdend gedrag en mogelijke aanleidingen ertoe benoemd.

3.6. Bij signalen van mogelijk grensoverschrijdend gedrag van een collega, zal Hij/zij deze collega daarop aanspreken.

3.7. Hij/zij is in het publieke debat zakelijk en respectvol in het oordeel over collega's.

4. Gedrag in pastorale relaties en bij geestelijke begeleiding

4.1. Hij/zij schept een professionele werkomgeving, waarin sociale veiligheid is gewaarborgd en kan worden ervaren.

- 4.2. Hij/zij is zich bewust van zijn vertrouwenspositie en van de intrinsieke machtsongelijkheid die iedere pastorale relatie met zich meebrengt.
- 4.3. Wie zich verplicht heeft tot de celibataire levensstaat, is geroepen in alle relaties te allen tijde een voorbeeld van celibataire zuiverheid te zijn.
- 4.4. Hij/zij gebruikt zijn positie niet om op onredelijke of ongepaste wijze macht uit te oefenen.
- 4.5. Hij/zij dient de eigen verantwoordelijkheid, de rechten en de waardigheid van elke persoon te respecteren en diens welzijn te bevorderen.
- 4.6. Hij/zij is binnen redelijke grenzen beschikbaar voor iedereen die direct of indirect een beroep op hem doet.
- 4.7. Hij/zij maakt duidelijk op welke wijze, in welke vorm en in welke mate pastorale zorg of geestelijke begeleiding kan worden verleend.
- 4.8. Hij/zij waarborgt dat het pastoraal contact in vrijheid kan worden aangegaan, kan worden onderhouden en kan worden beëindigd. Indien Hij/zij meent dat het pastoraal contact beter kan worden beëindigd, licht Hij/zij dit toe.
- 4.9. Hij/zij overschrijdt in hulpverleningssituaties het gebied waarop Hij/zij vakbekwaam is niet en verwijst tijdig door naar andere deskundigen.
- 4.10. Hij/zij dient, in overleg met de leidinggevende en/of collega's, mogelijke consequenties zorgvuldig te overwegen alvorens een pastorale relatie aan te gaan met iemand met wie Hij/zij tevoren een andere relatie had (bijvoorbeeld als werknemer, collega, vriend/-in).
- 4.11. Hij/zij betracht zodanige terughoudendheid en prudentie in het contact met degene aan wie pastorale zorg wordt verleend of geestelijke begeleiding wordt gegeven, dat ieder mogelijk misverstand en/of de schijn van grensoverschrijdend gedrag wordt vermeden. Hij/zij gaat niet in op seksuele toenaderingspogingen.

5. Grensoverschrijdend gedrag

5.1. Hij/zij maakt zich niet schuldig aan grensoverschrijdend gedrag tegenover de andere werknemers, vrijwilligers, parochianen, collega's en anderen en tolereert dergelijk gedrag van andere pastoraal werkenden niet.

5.2. Onder ernstig en/of strafbaar 'grensoverschrijdend gedrag' wordt verstaan:

- psychisch grensoverschrijdend gedrag, waaronder emotioneel misbruik;
- fysiek grensoverschrijdend gedrag, waaronder mishandeling;
- seksueel grensoverschrijdend gedrag, waaronder seksuele opmerkingen en aanrakingen, vertoon van aanstootgevend materiaal en seksueel misbruik¹;
- verwaarlozing en/of het onthouden van zorg;
- discriminatie;
- schending van rechten;
- financiële en materiële uitbuiting.

5.3. Gevallen waarin het sub 5.2. bedoelde grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt of heeft plaatsgevonden, dienen hoog te worden opgenomen en onmiddellijk te worden gemeld bij de kerkrechtelijk verantwoordelijke (zie I Werkingssfeer). Bij een klacht van seksueel misbruik van een minderjarige tenminste met een schijn van waarheid, doet de kerkrechtelijk verantwoordelijke daarvan onverwijld aangifte bij het openbaar ministerie c.q. de politie.

5.4. Bij andere vormen van grensoverschrijdend gedrag dan genoemd sub 5.2. wordt het collegiaal overleg benut om het te corrigeren en wordt bij voortzetting van dat gedrag contact opgenomen met de direct leidinggevende.

5.5. Indien Hij/zij zich aan grensoverschrijdend gedrag heeft schuldig gemaakt, dient Hij/zij te allen tijde bereid te zijn om raadgevingen en/of instructies van bestuur en/of ter harte te nemen ter voorkoming van herhaling van dat gedrag.

---

¹ Onder seksueel misbruik wordt verstaan: Iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden en/of andere handelingen of gedragingen van een soortgelijke aard als die strafbaar zijn gesteld in het Wetboek van Strafrecht. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en/of doorgeven daarvan.

5.6. In die gevallen waarin de *Gedragscode* niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van collega's om in de geest van de *Gedragscode* te handelen en een collega op die gedragingen aan te spreken. Eventueel worden die gedragingen als zodanig in het collegiaal overleg ter sprake gebracht. Indien dit niet leidt tot verandering van het gedrag van de betrokkene, dan neemt de direct leidinggevende contact op met de kerkrechtelijk verantwoordelijke (zie I Werkingssfeer).

6. Omgang met minderjarigen

6.1. Hij/zij zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de minderjarige veilig is en gerespecteerd wordt.

6.2. Hij/zij onthoudt zich ervan de minderjarige te bejegenen op een wijze die de minderjarige in zijn waardigheid aantast.

6.3. Hij/zij dringt niet verder door in het privéleven van de minderjarige dan in de pastorale zorg of geestelijke begeleiding functioneel noodzakelijk is. Hij/zij ontvangt de minderjarige niet in de privésfeer.

6.4. Hij/zij onthoudt zich van elke vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag ten opzichte van de minderjarige. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties met een minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel grensoverschrijdend gedrag.

6.5. Hij/zij raakt de minderjarige niet op zodanige wijze aan, dat deze aanraking door de minderjarige of diens omgeving naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren kan worden.

6.6. Hij/zij gaat tijdens kampen, reizen, uitstapjes etc. zeer terughoudend en met respect om met minderjarigen en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals de kleedkamer of de hotelkamer.

6.7. Hij/zij heeft de plicht de minderjarige naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en grensoverschrijdend gedrag en zal er actief op toezien dat deze *Gedragscode* wordt nageleefd.

6.8. Indien Hij/zij gedrag signaleert dat niet met deze *Gedragscode* in overeenstemming is en bij vermoedens van geweld of seksueel

grensoverschrijdend gedrag, is Hij/zij verplicht hiervan melding te maken bij de kerkrechtelijk verantwoordelijke (zie I Werkingssfeer).

6.9. Hij/zij krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn.

7. Geheimhouding

7.1. Het behoort tot de sociale veiligheid dat alle informatie, verkregen in het kader van pastorale zorg en geestelijke begeleiding, vertrouwelijk is en blijft, behalve in het geval van dwingende professionele redenen of wanneer de wet dat vereist.

7.2. Als er duidelijk en onmiddellijk gevaar bestaat, mag degene die pastorale zorg verleent of geestelijke begeleiding geeft uitsluitend zoveel informatie vrijgeven als noodzakelijk is om de betrokkenen te beschermen en schade te voorkomen. Hij/zij consulteert een collega, alvorens Hij/zij die informatie vrijgeeft.

7.3. Alvorens informatie wordt vrijgegeven, dient degene die pastorale zorg verleent of geestelijke begeleiding geeft, indien mogelijk, betrokkenen hiervan en van mogelijke gevolgen op de hoogte stellen.

7.4. Kennis die alleen voortkomt uit persoonlijk contact mag alleen in openbare presentaties worden gebruikt wanneer deze geanonimiseerd is.

8. Lichamelijk en geestelijk welzijn

8.1. Hij/zij besteedt de noodzakelijke aandacht en zorg aan zijn lichamelijk en geestelijk welzijn.

8.2. Hij/zij is alert op waarschuwingssignalen die wijzen op mogelijke problemen met zijn lichamelijk of geestelijk welzijn.

8.3. Hij/zij vraagt onmiddellijk hulp wanneer Hij/zij in zijn professionele en/of persoonlijke leven gedrags- of emotionele waarschuwingssignalen opmerkt.

8.4. Adviezen van collega's ten aanzien van zijn lichamelijk en geestelijk welzijn zal Hij/zij ter harte nemen.

8.5. Hij/zij zal niet aarzelen om, gevraagd of ongevraagd, een collega te adviseren over diens lichamelijk en geestelijk welzijn.

9. Behandeling van klachten conform het Reglement R.K. Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag

9.1. In het Reglement R.K. Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag wordt de behandeling geregeld van klachten betreffende het gedrag van personen voor wie de *Gedragscode* geldt.

9.2. Het Reglement R.K. Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag laat onverlet dat bij meldingen van mogelijk strafbare feiten aangifte moet worden gedaan bij politie of Openbaar Ministerie. De kerkelijke beroeps- en strafprocedures blijven eveneens onverlet. Wie zich tot het Meldpunt wendt, wordt door de Meldpuntfunctionaris geholpen om de toepasselijke procedure te volgen.

10. Verklaring omtrent Goed gedrag

10.1. Als u als vrijwilliger of als beroepskracht aan de gang gaat met kwetsbare parochianen zal het Kerkbestuur om een VOG vragen. Het is een verklaring die aangeeft dat uw gedrag in het verleden geen bezwaar vormt voor uw baan of inzet als vrijwilliger

10.2. Deze VOG wordt via de secretaris door u aangevraagd. De kosten zijn voor rekening van de parochie.

10.3. Onder omgaan met kwetsbare parochianen verstaan wij het werken met kinderen en tieners. Tevens verstaan wij hieronder het werken met ouderen.

III. Tot slot

Het openbare en privé gedrag van degenen die pastoraal werkzaam zijn kan mensen inspireren en motiveren. Wanneer dat gedrag echter verwerpelijk of discutabel is, kan het ook aanstoot geven en het geloof van mensen ondermijnen. Wie pastoraal werkzaam is moet zich daarom te allen tijde bewust zijn van de verantwoordelijkheden die met dit werk gepaard gaan.